

NORGES BANKS UTLÅNSUNDERSØKELSE

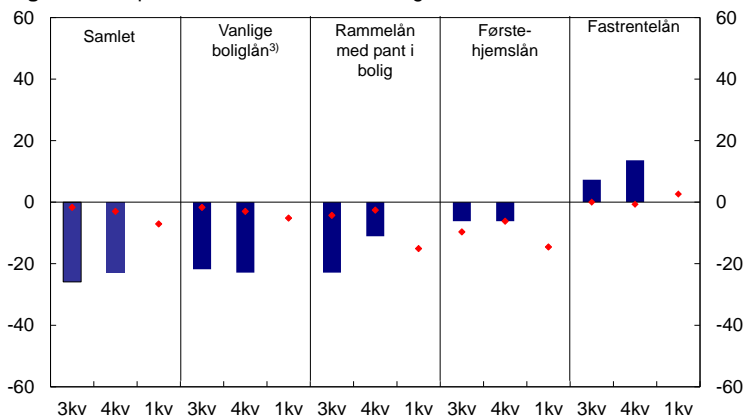
Noe strammere kredittpraksis

4. KVARTAL 2015
14.01.2016

NORGES BANK

Figur 1 Etterspørsel etter lån fra husholdninger. Nettotall. ^{1), 2)}

1) Nettotall fremkommer ved å veie sammen svarene i undersøkelsen. De blå søylene viser rapportert utvikling for gjeldende kvartal. De røde punktene viser forventet utvikling for kvartalet

2) Negative nettotall betyr fallende etterspørsel

3) Nedbetalingslån med pant i bolig

Kilde: Norges Bank

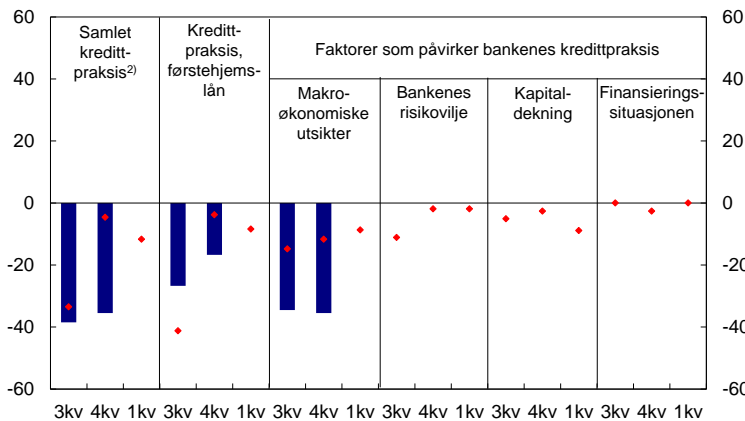
Norges Banks utlånsundersøkelse 4. kvartal 2015¹

Bankene rapporterer om noe strammere kredittpraksis overfor husholdninger og foretak i 4. kvartal i fjor.

Utlånsmarginene på lån til husholdninger falt noe i 4. kvartal og ventes å falle ytterligere neste kvartal. Utlånsmarginene på lån til foretak steg noe i 4. kvartal og ventes å stige videre i neste kvartal.

Bankene rapporterer om litt lavere etterspørsel etter kreditt fra husholdningene og om lag uendret etterspørsel fra foretakene i 4. kvartal.

Figur 2 Endring i kredittpraksis overfor husholdninger. Faktorer som påvirker kredittpraksisen. Nettotall. ¹⁾

1) Se fotnote 1 i figur 1

2) Negative tall innebærer innstrammning i kredittpraksis

Kilde: Norges Bank

Tolkningen av figurene er forklart i en boks på siste side.

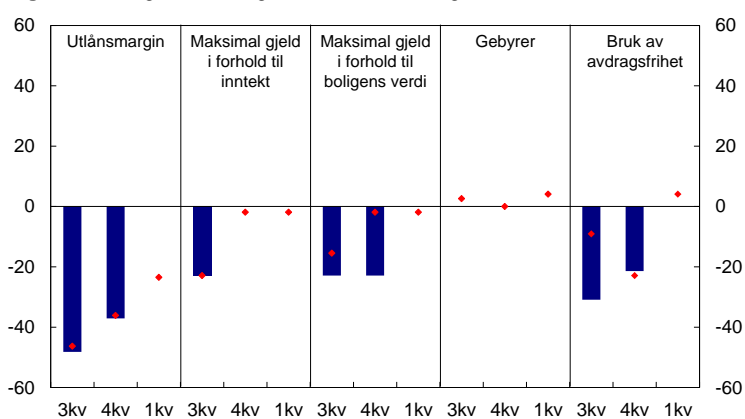
Utlån til husholdninger

Husholdningenes samlede låneetterspørsel falt litt i 4. kvartal, mens det på forhånd var ventet omtrent uendret etterspørsel, se figur 1.

Bankene meldte om noe strammere kredittpraksis overfor husholdningene i 4. kvartal. Innstrammingen var større enn ventet på forhånd, se figur 2. Innstrammingen er særlig knyttet til de makroøkonomiske utsiktene. Enkelte banker trakk også fram at forskriften om krav til nye utlån med pant i bolig, som trådte i kraft 1. juli i fjor, har bidratt til strammere kredittpraksis. Bankene rapporterte at de strammet inn på kravene til maksimal gjeld i forhold til boligens verdi og avdragsfrihet i 4. kvartal, se figur 3.

Bankene rapporterte om lavere utlånsmarginer på lån til husholdninger i 4. kvartal, og de venter ytterligere nedgang i 1. kvartal. Bankene venter samlet sett ikke vesentlige endringer i kredittpraksisen overfor husholdningene i 1. kvartal.

Figur 3 Endring i lånebetingelser for husholdninger. Nettotall. ^{1), 2)}

1) Se fotnote 1 i figur 1

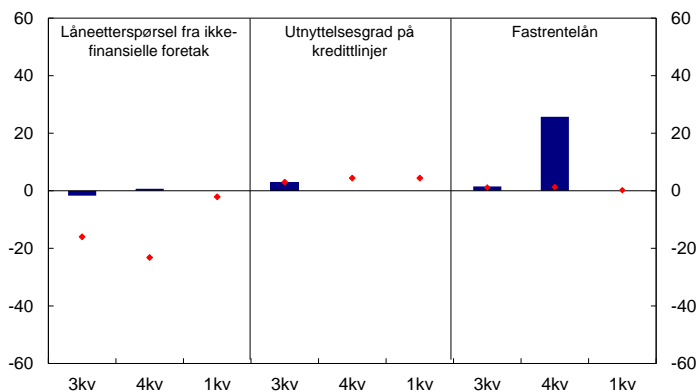
2) Positive tall for utlånsmargin betyr økt utlånsmargin. Positive tall for utlånsmargin og gebyrer betyr strammere lånebetingelser. Negative tall for bruk av avdragsfrihet, maksimal gjeld i forhold til inntekt og boligens verdi innebærer strammere lånebetingelser

Kilde: Norges Bank

Utlån til ikke-finansielle foretak

¹ Undersøkelsen for 4. kvartal 2015 ble gjennomført i perioden 18. desember 2015 – 7. januar 2016

Figur 4 Etterspørsel etter lån fra ikke-finansielle foretak og utnyttelsesgrad på kredittlinjer. Nettotall.^{1), 2)}

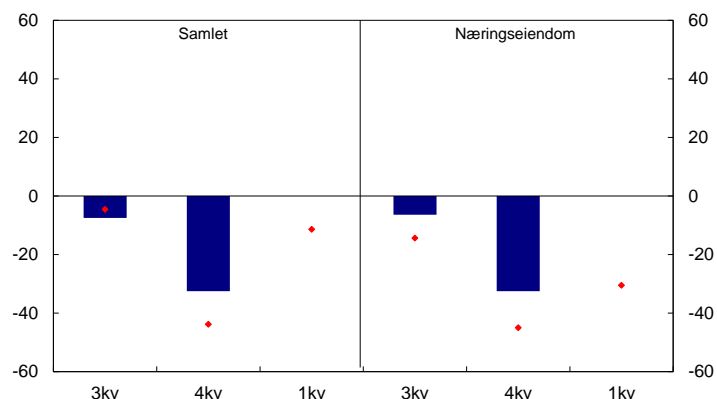

1) Se fotnote 1 i figur 1

2) Positive nettotall betyr økt etterspørsel/økt utnyttelsesgrad på kredittlinjer

Kilde: Norges Bank

Figur 5 Endring i kredittpraksis overfor ikke-finansielle foretak. Nettotall.^{1), 2)}

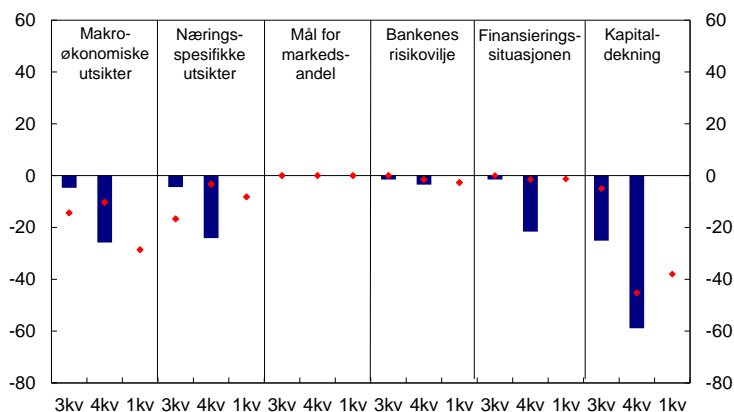

1) Se fotnote 1 i figur 1

2) Negative tall innebærer innstramming i kredittpraksis

Kilde: Norges Bank

Figur 6 Faktorer som påvirker kredittpraksisen overfor ikke-finansielle foretak. Nettotall.^{1), 2)}

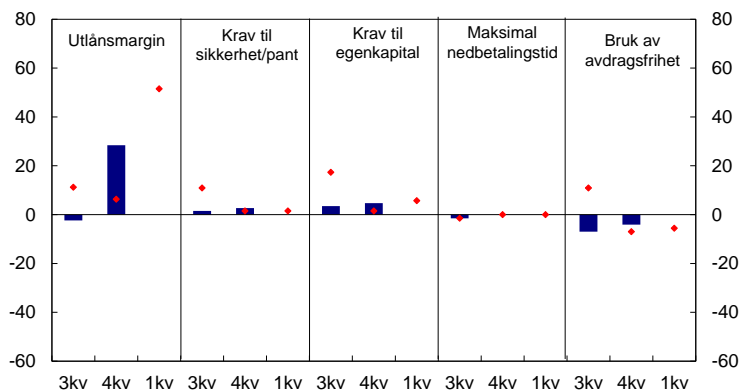

1) Se fotnote 1 i figur 1

2) Negative tall betyr at faktoren bidrar til innstramming i kredittpraksis

Kilde: Norges Bank

Figur 7 Endring i lånebetingelser for ikke-finansielle foretak. Nettotall.^{1), 2)}

1) Se fotnote 1 i figur 1

2) Positive tall for utlånsmargin betyr økt utlånsmargin. Positive tall for utlånsmargin, krav til sikkerhet/pant, krav til egenkapital og gebyrer og negative tall for maksimal nedbetalingstid innebærer strammere kredittpraksis

Kilde: Norges Bank

Låneetterspørselen fra ikke-finansielle foretak var samlet sett om lag uendret i 4. kvartal. Bankene rapporterte om en liten økning i etterspørselen etter fastrentelån, se figur 4. På forhånd var det ventet litt lavere samlet etterspørsel. Bankene venter omtrent uendret låneetterspørsel fra foretakene i 1. kvartal.

Bankene rapporterte om noe strammere kredittpraksis overfor foretakene i 4. kvartal, se figur 5. Bankene venter ingen vesentlige endringer i kredittpraksisen overfor foretak samlet sett i 1. kvartal. For næringseiendom ventes noe strammere kredittpraksis. Bankene peker særlig på at hensynet til kapitaldekning trekker i retning av strengere kredittpraksis, se figur 6. I tillegg bidrar finansieringssituasjonen og de makroøkonomiske utsiktene til innstrammingen. Flere av bankene peker også på at den svake utviklingen i oljenæringen bidrar til strammere kredittpraksis.

Bankene rapporterte om økte utlånsmarginer på lån til foretak, se figur 7. Bankene forventer at utlånsmarginen skal fortsette å øke neste kvartal. For de øvrige lånebetingelsene forventes det ingen endringer.

Bankene i undersøkelsen blir bedt om å vurdere siste kvartal sammenlignet med foregående kvartal. De blir også bedt om å vurdere forventet utvikling neste kvartal sammenlignet med siste.

I undersøkelsen er det en skala med fem alternativer for å svare på om det er små eller store endringer i forholdene nevnt over. Store endringer får dobbelt så stor vekt i beregningen av resultatene som små endringer. Til slutt vektet svarene med bankenes andel av endringen i utlån til henholdsvis husholdninger og foretak. Nettotallene angis i en skala fra -100 prosent til 100 prosent. Dersom alle bankene i utvalget har svart at det er noe innstramming i kredittpraksis, vil nettotallet være -50 prosent. Dersom alle bankene i utvalget har strammet inn sin kredittpraksis mye, vil nettotallet være -100 prosent.